

LBRIS

We know
books

CATHERINE RYAN HYDE

L-ați văzut pe
Luis
Velez?

Traducere din limba engleză
de Oana Dușmănescu

forteen | 2025

CAPITOLUL UNU

Ochii ei

Raymond a ieșit pe ușa apartamentului familiei sale și a străbătut coridorul, ajungând la treptele mărginite de balustradă. De la etajul al patrulea, s-a uitat în josul scării lungi și dreptunghiulare, până în holul de la parter. La început, nu a văzut pe nimeni.

Era dimineață, iar lumina șovăielnică pătrundea în casa scării prin ferestrele de la capătul holului fiecărui etaj. Totuși, cum dincolo de acele ferestre care nu fuseseră spălate de o veșnicie era doar o altă clădire, lumina părea palidă, încărcată de umezeală. Nu avea nicio legătură cu ceea ce credea Raymond despre lumina soarelui.

O clipă mai târziu, chipul lui Andre a apărut în capătul culoarului. S-a uitat în sus la Raymond. Acesta a ridicat un deget, făcându-i semn prietenului său să aștepte.

După care s-a furișat înapoi înăuntru.

Tatăl său vitreg, care abia ajunsese acasă de la slujba sa de noapte, stătea la masa din bucătărie, bându-și cafeaua. Citea rubrica de sport a ziarului. Surioara vitregă a lui Raymond, prea mică pentru a merge la școală, mânca cerealele dintr-un castron în

care bătea cu lingura de câteva ori după fiecare îmbucătură. S-a uitat la Raymond și a zâmbit.

— Bună, Ray Ray! a spus fetița.

— Bună, Clarissa!

Aparent, celelalte două surori vitrege ale sale plecaseră deja la școală.

Raymond a luat un baton de cereale din dulap și l-a strecurat în buzunarul cămășii. Apoi s-a postat – așa înalt cum era, cât mai ostentativ cu putință – în fața ziarului pe care-l citea tatăl său vitreg.

Nimic.

Ar fi trebuit să funcționeze. Înălțimea era un fel de trăsătură caracteristică a lui Raymond.

Și-a dres glasul.

Tot nimic.

Raymond nu-i spunea tatălui său vitreg „tată“. Niciodată. Îi era îngăduiut să-i spună Ed, dar nu se simțise niciodată în largul lui făcând asta.

— Ăă... a început el.

Ed a coborât ziarul și l-a fixat cu privirea, așteptând.

— Speram să poți să...

— Dacă nu-mi spui despre ce e vorba, probabil că nu pot.

— Să-mi dai niște bani pentru masa de prânz de la școală?

Ed a oftat, iar Raymond a știut că nu va primi nicio lețcaie.

— De câte ori trebuie să avem discuția asta? E mai ieftin să mănânci ce gătește mama ta.

— Nu mi-a pregătit nimic.

Ed și-a lăsat ziarul pe masă. S-a ridicat, a mers vioi până la frigider și a deschis larg ușa. Raymond putea înțelege chestia asta. Dar nu înțelegea de ce omul ăla stătea acolo, lăsând să iasă

tot frigul. Nu era nimic pregătit, nicio pungă cafenie. Asta era deja evident. Credea că, dacă se holbează, va apărea prânzul ca prin minune?

Clarissa și-a scăpat lingura în castronul cu cereale, stropind toată masa cu lapte. S-a cuprins cu brațele ei mici, ca și cum ar fi ajuns brusc, așa, în pijamale, într-o tundră înghețată din Alaska.

— Brrrrrr! a făcut ea.

Ed a luat un pachet de parizer de pe unul dintre rafturile frigiderului și muștarul de pe ușa.

Raymond a oftat. Și-ar fi pregătit cu plăcere propriul prânz, dar, de câte ori când o făcea, tatăl lui vitreg se plângea mereu că folosește mult prea multă carne și prea mult cașcaval.

— O să întârzii.

— Îți ia doar un minut.

— Mă așteaptă Andre.

— Poate pleca și fără tine, dacă se grăbește atât de mult. Nu trebuie să mergi cu el în fiecare zi.

— E ultima lui zi.

Mâinile lui Ed au încrămenit. Tocmai deschidea o pungă cu pâine, dar s-a oprit, uitându-se peste umăr la Raymond.

— Cum adică – ultima lui zi... pe pământ?

— Ți-am mai spus, a zis Raymond, dorindu-și cu disperare să se poată teleporta oriunde altundeva.

— Nu-mi amintesc.

„Nu, bineînțeles că nu-ți amintești. Pentru că nu ascuți.“

— Se mută.

— Și ce dacă? O să iei metroul și o să-l vezi. Ești băiat mare. Destul de mare ca să mergi singur cu metroul. La naiba, ești aproape adult. Îți poți lua o slujbă. *Eu* aveam o slujbă la șaisprezece ani. O să te duci să-l vizitezi.

Ed avea straniul talent de a strecura în orice conversație ideea că toți trebuie să aibă o slujbă.

— Se mută în California.

— Ah, a spus Ed. Cred că asta-mi sună cunoscut.

A trecut cuțitul peste o felie de pâine, întinzând o cantitate exagerat de mare de muștar. Apoi a trântit o singură bucată de parizer pe deasupra și a acoperit totul cu altă felie de pâine. A vârât-o într-o pungă de plastic pentru sendvișuri. Apoi a luat o portocală amărâtă dintr-un castron de pe blat. Le-a aruncat pe amândouă într-o pungă de hârtie cafenie, care arăta ca și cum ar fi făcut mai mult de douăzeci de drumuri până la școală și înapoi.

— De unul singur? a întrebat Ed când i-a întins punga lui Raymond. Sau cu familia lui?

„Cu familia lui, logic. Nu are nici șaptesprezece ani. Unde să se ducă de unul singur? Și dacă spui cumva: «Pe vremea mea»...”

— Cu familia.

— Spune-i că-l salut.

— Bine. Așa o să fac.

Raymond și-a luat ghiozdanul cu manuale de pe hol și și-a aruncat una dintre curelele acestuia pe umăr. Când a deschis larg ușa să iasă, aproape că a dat peste Andre. S-a prins de brațul prietenului său pentru a-l împiedica să se răstoarne pe spate. Când a fost sigur că Andre își regăsise echilibrul, Raymond i-a dat drumul și au rămas pe loc preț de o clipă. Chiar dacă amândoi știau că au întârziat.

— Ah! a zis Raymond.

S-a uitat în jos la prietenul său, care era cu două capete mai scund.

— Aici erai.

— Credeam că ai uitat de mine, frate!

— Nu. Îmi pare rău! Încercam să fac rost de bani de prânz de la știi-tu-cine.

Împreună, au coborât scările în fugă, sărind treptele două câte două.

— Nu-mi spune! a zis Andre. Lasă-mă să ghicesc. Ți-a făcut un sendviș.

— Corect!

— Unul pe care abia îl poți mânca.

— Cam așa ceva.

La etajul al treilea, s-au agățat de balustradă ca să ia virajul strâns, apoi au aterizat pe trepte, coborând mai departe.

— Și apoi ți-a spus că *el* avea o slujbă la șaisprezece ani.

Raymond a zâmbit, ceea ce nu i se întâmpla prea des. Și-a dat seama cât de mult avea să-i lipsească Andre.

Au coborât până la etajul al doilea în tăcere.

Raymond avea impresia că își analiza propria înfățișare din exterior. Era singurul mod în care știa cum să descrie senzația. Uneori era bizar de conștient de faptul că era înalt. Alteori credea că mărul lui Adam îi e prea proeminent. Sau că are umerii cocârjați. Sau că trăsăturile feței – de exemplu, forma buzelor – arătau aiurea.

Până când a ajuns la etajul al doilea, a trecut prin toate aceste stări, întregite de tristețea din ochii săi. Trăia mereu o senzație stânjenitoare, pentru că nu-i plăcea niciodată nimic din ceea ce simțea.

În timp ce coteau la etajul al doilea, Raymond a auzit vocea unei femei în vârstă strigând după ei.

— Hei!

Raymond s-a oprit. Andre și-a continuat drumul.

Raymond a privit de-a lungul holului și a observat o femeie bătrână stând în ușa apartamentului ei. O femeie foarte bătrână. Lui Raymond i se părea că trebuie să aibă 90 de ani. Purta un capot decolorat, cu imprimeu floral. Avea papuci albi din bumbac. Părul ei, alb ca zăpada, era strâns pe spate într-o coadă împletită. Ochii femeii păreau a fi întorși în direcția scărilor, ca și cum l-ar fi țintuit cu privirea. Dar nu făcea asta. Deloc. Ochii ei nu focalizau. Părea că nu-l vede, chiar dacă el se afla chiar în fața ei.

Asta l-a făcut pe Raymond să se înfioare. Bătrâna nu părea întreagă la cap.

Andre s-a întors și a venit după el. L-a apucat de mâneca lungă a bluzei.

— Hai, frate!

— Hei? a spus din nou bătrâna, de parcă nu se putea hotărî dacă era cineva chiar în fața ei sau nu.

„Da. Ceva nu e în regulă. Ceva nu e în regulă.“

— Doar. Mergi. Mai. Departe, a șoptit Andre.

— E cineva acolo? a întrebat bătrâna.

— Da. Sunt Raymond. Jaffe. De la etajul patru?

Andre și-a acoperit fața cu palmele, oftând profund.

— Îl cunoști pe Luis Velez? a continuat femeia. L-ai văzut?

— Nu. Adică... Nu, doamnă. Nu-l cunosc.

— Aha, a spus ea. Of, Doamne!

Andre l-a înșfăcat de braț și a tras cu putere.

— *Hai odată, frate. Am întârziat.*

Asta l-a scos pe Raymond din stupoare, făcându-l să se miște de pe loc.

— Îmi pare rău! a strigat Raymond peste umăr, în timp ce el și Andre alergau umăr la umăr spre hol.

— Despre ce crezi că vorbea? a întrebat Andre când au ieșit pe stradă, în dimineața rece și cenușie.

— Habar n-am!

— Cred că e ne bună.

— De ce crezi asta? a întrebat Raymond, dorindu-și s-o apere pe bătrână, nici el nu știa de ce.

— Ochii ei. Care a fost faza? Adică, ori eram în fața ei, ori nu eram. Te-ai prins?

— Da, a spus Raymond. Am observat și eu. A fost un pic ciudat, cred.

Au mai mers în tăcere o vreme.

Raymond se simțea din nou conștient de propria înfățișare. Mai întâi și-a vârât degetele prin curelele ghiozdanului, dar își simțea coatele ieșind prea mult în afară. Apoi și-a desprins mâinile și și le-a băgat adânc în buzunarele blugilor. Dar tot erau prea evidente. Indiferent cum și le-ar fi ținut, nu simțea niciodată că e poziția potrivită.

În plus, voia să-i spună ceva lui Andre în această ultimă zi împreună. Ceva simplu. „O să-mi lipsești.“ Dar nu se putea forța să rostească vorbele.

În cele din urmă, a inspirat adânc și a șoptit:

— Eu...

S-a gândit că, după ce va spune asta, nu va avea încotro și va trebui să termine.

— ...mi-aș fi dorit să nu trebuiască să plec în California.

— Și eu la fel, a spus Andre.

Raymond și-a privit prietenul. Andre era mult mai micuț decât Raymond și avea trăsături mai fine. Arăta ca și cum toate bucățile din care era făcut se potriveau perfect între ele și fiecare dintre acestea știa exact ce să facă în orice moment. Era mai

atletic. Pielea lui era mai închisă la culoare. Andre era aproape perfect. Raymond invidia acest lucru.

Și-a mutat iute privirea în altă parte.

Au ajuns în dreptul clădirii abandonate de la capătul străzii.

— Nu! a spus Andre. În niciun caz, frate. Suntem deja în întârziere.

— Am doar o chestie micuță, cu ton. Voiam s-o las aici.

— Lasă-i-o la întoarcere. Nu moare el.

— Cred că, de fapt, e o ea.

— Bine. Nu moare ea.

— Dar o să-i fie foame.

— Îi era și mai foame înainte să te cunoască pe tine.

— Așa e, a zis Raymond. Bănuiesc că ai dreptate. În plus, chiar e greu s-o conving să vină la mine. Aș putea s-o las în plata Domnului.

— Și oricum, ce se întâmplă dacă ia o altă pisică mâncarea? Sau șobolanii și șoarecii?

— Ai dreptate.

Dar nu s-a putut abține și s-a tot uitat peste umăr. Până când au ajuns în capătul străzii. Până când au cotit și clădirea a dispărut din peisaj.

— Gândește-te! a spus Andre. Dacă n-ai fi cumpărat tonul, ai fi putut să-ți iei de mâncare pentru școală.

— Nu chiar. Tonul e ieftin.

— Totuși... Ce s-a întâmplat cu banii pe care ți i-a dat tatăl tău adevărat?

— I-am cheltuit.

— Pe ton?

— Nu. Mă rog. Parțial. Bine, da. Cam așa ceva.

Se întorceau împreună de la școală. Încet. Mai încet decât merseseră vreodată. În unele momente, lui Raymond i se părea că stabileau un nou record mondial. O medalie de aur la proba „mers ca melcul“.

Niciunul nu spunea de ce. Dar nici nu era nevoie.

Pe măsură ce se apropiau de clădirea abandonată, știind amândoi că era un loc important pentru Raymond, erau nevoiți să încetinească și mai mult. Și singura soluție era oprirea totală. Așa că exact asta au făcut.

— Știu că vrei să... a spus Andre.

Nu a terminat fraza, nici măcar nu a pomenit despre pisică. Era de la sine înțeles.

— Corect! a spus Raymond, dându-și seama că n-avea scăpare.

Că incapacitatea lui de a exprima ceea ce simțea clădise o cușcă atât de mică în jurul ființei sale, încât abia mai putea respira. Nu era chiar surprinzător. Dar zidurile se strângeau, asta era sigur.

— Ei bine... a adăugat el, nefiind încă pregătit să evadeze.

— Ne mai vedem, a zis Andre.

— Da, a spus Raymond. Doar că... Asta e toată faza. N-o să ne mai vedem.

— Ba nu, frate, ne mai vedem. E în regulă. O să te sun pe Skype.

— Ah! Skype. Bine. OK. Așa e.

— Deci, fără vreun rămas-bun lacrimogen. Doar...

— Vorbim pe Skype cât de curând, a zis Raymond.

Prietenul său i-a făcut un semn vag cu mâna în semn de salut și s-a răsucit spre casă – o clădire aflată la mai puțin de o stradă de blocul lui Raymond. Un loc care avea să mai fie casa lui Andre pentru mai puțin de douăzeci și patru de ore.

LIBRIS | We know books

Raymond a rămas neclintit pe trotuar și l-a privit îndepărtându-se, iar conștiința lui de sine – sau poate, mai bine zis, stânjeneala față de propria persoană – a scăpat de sub control. Își simțea fiecare mușchi al feței și niciunul nu i se părea cum trebuie. Parcă se înclina prea mult înainte, ca și cum partea superioară a trupului său s-ar fi revoltat și ar fi încercat să-l urmeze pe Andre fără restul corpului. Chiar și pomeții lui păreau să aibă ceva de spus, deși Raymond nu-și putea imagina ce anume.

Andre s-a uitat peste umăr și i-a făcut cu mâna. Raymond i-a răspuns la fel.

Apoi s-a pus în mișcare și s-a furișat printr-o fereastră spartă în subsolul clădirii abandonate, aterizând pe podeaua de beton cu o bufnitură a încălțărilor sale sport.

— Pis-pis-pis! a strigat el. Aici, pisicuțo, pis-pis-pis!

S-a așezat pe o bancă din piatră care, credea el, era prea grea ca s-o fure cineva. Avea niște ornamente ciudate, în formă de frunze, acolo unde îi începeau picioarele. În ochii lui Raymond, acest detaliu o făcea specială, pentru că nicio altă parte din viața lui nu era ornamentată.

Pisica a sărit pe bancă și a mieunat. Era micuță. Nu chiar pui, dar tânără și mică. Cu trup lungan și slăbănog. De culoare portocaliu-tărcat, cu un miorlăit subțirel, ca un chițait de șoarece. Sau al altei ființe care nu avea nici măcar o zecime din dimensiunile ei.

— Știu, a spus băiatul. Am întârziat. Îmi pare rău că te-am lăsat să aștepți.

A scotocit prin rucsac și a scos bunătățile pe care le cumpărase. A deschis conserva mică de ton și a așezat-o pe bancă.

Pisica nu s-a dus direct la mâncare. În schimb, a cerut un moment de afecțiune în plus. S-a frecat de coastele lui Raymond, care a mângâiat-o pe spate. Coadă îi stătea drept în sus, ca o antenă blănoasă.

Apoi s-a năpustit la conserva de ton.

Dar acel moment! Acel moment în care l-a ales pe el în locul mâncării a fost atât de dulce! Lui Raymond aproape că îi venea să plângă. Sau poate motivul era că prietenul lui se muta din oraș. Sau amândouă.

Dar nu a plâns. Nu plângea niciodată.

— Cred că acum am rămas doar noi doi, a spus el.

Pisica s-a uitat la el cu seriozitate, lingându-și botul. Apoi și-a îndreptat din nou atenția spre mâncare.

Raymond a urcat scările încet, ținându-se de balustradă. Se simțea secătuit, aproape complet lipsit de energie.

Când capul i-a ajuns la nivelul etajului doi, a văzut-o din nou. Și a auzit-o. Își frământa mâinile în fața fustei sale înflorate.

— Ești cumva Raymond? a întrebat ea. De la etajul patru?

Și acum ochii ei păreau să cerceteze un loc în care Raymond nu se afla. Era aproape, dar nu chiar acolo.

— Da, doamnă, a spus. Eu sunt.

— Tocmai mă gândeam...

Raymond a pășit pe palier și a înaintat câțiva pași pe hol, spre femeie. O voce din străfundul minții sale îi spunea să nu facă asta. Dacă Andre ar fi fost aici, i-ar fi spus să n-o facă. Poate că a lui era vocea care îi oferea sfaturi nesolicitate. Dar părea o prostie să se teamă de ea. Era atât de bătrână! Dacă Raymond ar fi vrut